

Rapport verwerking bevraging Lokaal Mondiaal Beleid 2021

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Respons.....	2
3. Algemene info.....	2
4. Subsidies	3
5. Stedenband.....	4
6. Acties in het meerjarenplan	5
7. Budget.....	5
8. Subsidiereglement.....	6
9. Ondersteuning lmb.....	7
10. Adviesraad	7
11. FairTrade.....	8
12. SDG's.....	10
13. Lokale organisaties	11

1. Inleiding

In het voorjaar van 2021 werd een bevraging omtrent lokaal mondiaal beleid gedaan bij alle lokale besturen in West-Vlaanderen. Dit gebeurde op initiatief van het Wereldhuis. De bedoeling is om een beeld te krijgen van het lokaal mondiaal beleid in elke gemeente: hoeveel budget is er hiervoor; welke acties worden er ondernomen; met welke organisaties wordt er samengewerkt; ...

In voorliggend rapport worden de resultaten van deze bevraging beschreven. Gelijkenissen en verschillen tussen lokale besturen worden geanalyseerd.

2. Respons

Totaal aantal ingevulde enquêtes: 52 gemeenten vulden de bevraging in. Dat is 81% van alle West-Vlaamse gemeenten (64). 9 gemeenten daarvan vulden de vragenlijst maar gedeeltelijk in (17%) en bijgevolg vulden de andere 43 gemeenten het volledig in (83%).

In de volgende tabel kijken we naar de regio's binnen onze provincie en hoeveel gemeenten er per regio de bevraging invulden.

Regio	Centrumsteden	Kust	Noord-WVL	Midden-WVL	Zuid-WVL	Westhoek
Aantal enquêtes	4	5	8	14	11	10
%	7,7%	9,6%	15,4%	26,9%	21,2%	19,2%

3. Algemene info

Bij de inleidende vragen werd gepolst naar de schepen en de ambtenaar van lokaal mondiaal beleid.

Enkel Alveringem en Heuvelland vulden geen naam in van een schepen.

Zes gemeenten gaven geen info op over een ambtenaar van lmb (Alveringem, Dentergem, Meulebeke, Oostrozebeke, Menen en Heuvelland). In de overgrote meerderheid van de gemeenten is er dus minstens 1 iemand bevoegd voor lmb. De tijdsinvestering hiervoor verschilt wel erg tussen de gemeenten. In Blankenberge, Waregem en Roeselare kan de ambtenaar lmb zich voor 100% inzetten voor dit thema, terwijl in andere gemeenten dit slechts een klein deel van de taak van de ambtenaar is, naast andere taken.

De dienst waarin lokaal mondiaal beleid is ingebed is heel divers. Diensten die meerdere keren terugkomen, zijn: cultuur, jeugddienst, vrijetijd, welzijn.

Er is met heel veel diensten samenwerking, zoals milieu, duurzaamheid, cultuur, lokale economie, onderwijs, bib en jeugd.

4. Subsidies

Vervolgens kijken we naar hoeveel en welke gemeenten een subsidie (Europees, federaal, Vlaams en provinciaal) ontvangen hebben.

	Europese subsidie	Federale subsidie	Vlaamse subsidie	Provinciale subsidie
Centrumsteden	1	1	0	2
Kust	0	0	0	0
Noord-WVL	0	0	0	1
Midden-WVL	0	0	1	1
Zuid-WVL	0	2	1	5
Westhoek	0	0	1	1
Totaal	1	3	3	10

Slechts 1 gemeente, namelijk Brugge, geeft aan dat ze een Europese subsidie gekregen hebben voor een bedrag van 289 210€. Deze subsidie werd verkregen in het kader van de projecten Food Wave (rond duurzame voeding nexus klimaat nexus SDG's) en EuropAid (Dear).

Drie gemeenten ontvingen een federale subsidie: Roeselare, Waregem en Anzegem. De subsidies hadden een bedrag tussen 3 400€ en 100 000€.

Eveneens drie gemeenten ontvingen een Vlaamse subsidie: Zwevegem, Diksmuide en Izegem. De subsidies bedroegen 1 250€ tot 33 000€. In Diksmuide en Izegem was het ter ondersteuning van het impulsbeleid en in Zwevegem in het kader van de week van de fairtrade.

Tien gemeenten geven aan dat ze een provinciale subsidie gekregen hebben. Dat zijn: Brugge, Kortrijk, Oostkamp, Dentergem, Kuurne, Harelbeke, Zwevegem, Wevelgem, Anzegem en Langemark-Poelkapelle. De ontvangen bedragen liepen van 2 000€ tot 45 000€. In Anzegem was de subsidie in het kader van het reglement ondersteuning initiatieven in het Zuiden. In Kuurne was de subsidie in het kader van het reglement wereldburgerschap stimuleren. Voor de overige gemeenten kaderde de provinciale subsidie in de jaarlijkse projectoproep voor uitwisseling met het zuiden. Dentergem gaf niet aan waarvoor de provinciale subsidie gebruikt werd.

5. Stedenband

In de enquête werd er gepolst of er een stedenband is met een ander land/stad. Daarnaast werd ook gevraagd naar een rechtstreekse uitwisseling die geen stedenband is.

	Stedenband	Rechtstreekse uitwisseling
Centrumsteden	3	0
Kust	2	0
Noord-WVL	0	1
Midden-WVL	3	0
Zuid-WVL	6	5
Westhoek	0	2
Totaal	14	8

14 gemeenten geven aan dat er een **stedenband** is met een ander land: 6 ervan zijn gemeenten in het zuiden van onze provincie; 3 in midden-West-Vlaanderen; 3 centrumsteden (Brugge, Oostende en Roeselare) en 2 kustgemeenten (Blankenberge en Bredene).

Sommige stedenbanden bestaan al heel lang. De langstdurende stedenband heeft Oostrozebeke met Duitsland, namelijk sinds 1976. Ook Deerlijk (sinds 1983 met Duitsland), Waregem (sinds 1987 met Rwanda) en Ledegem (sinds 1990 met Duitsland) kennen langdurende stedenbanden.

Zes stedenbanden bestaan uit een samenwerking met een Afrikaans land. Daarnaast hebben 4 gemeenten een stedenband met Duitsland en 2 gemeenten met Frankrijk. Blankenberge en Kuurne vulden jammergenoeg geen verdere info in over de stedenband.

De thema's van de stedenband zijn erg uiteenlopend: sport, jeugd, onderwijs, milieu, lokale economie, fair trade, SDG's, duurzame chocolade, voetbal, afvalbeheer, cultuur, gender, gezondheidszorg, veiligheid, muziek en Tweede Wereldoorlog.

Wat betreft een **rechtstreekse uitwisseling** met een ander land/stad, geven 8 gemeenten aan dit te hebben. De meeste gemeenten hiervan liggen in het zuiden van de provincie.

Alle rechtstreekse uitwisselingen zijn recent, uitgezonderd die in Zonnebeke. Daar bestaat de rechtstreekse uitwisseling sinds 2006 met Gambia.

Alle rechtstreekse uitwisselingen betreffen Afrikaanse landen, met uitzondering van Nepal en Cambodja (Azië).

Onderwijs is het meest voorkomende thema. Daarnaast komt ook gendergelijkheid, lokale economie en duurzame mobiliteit aan bod.

6. Acties in het meerjarenplan

Voor de uitgebreide beschrijving van de acties die opgenomen zijn in het meerjarenplan verwijzen we naar het excelbestand.

Het is wel opvallend dat 17 gemeenten aangeven dat er geen acties vermeld zijn in het meerjarenplan. Dat geldt bijgevolg voor een derde van de gemeenten.

7. Budget

In dit hoofdstuk bekijken we het budget voor lokaal mondiaal beleid. Zes gemeenten geven aan dat er geen budget is (= 11,5%). Eveneens 6 gemeenten vulden deze vraag niet in.

Voor de overige gemeenten loopt het budget erg uiteen: van 250€ in Oudenburg tot 197 236€ in Brugge. We zien dat de centrumsteden de hoogste budgetten hebben.

Als we het budget afzetten ten opzichte van het aantal inwoners, dan krijgen we een correcter beeld van de grootte van het budget. De laagste waarde vinden we (nog steeds) bij de gemeente Oudenburg met 0,03€ per inwoner. De hoogste waarde vinden we bij de gemeente Wevelgem (3,91€ per inwoner). Ook Oostkamp (2,94€), Langemark-Poelkapelle (2,1€) en Roeselare (2,02€) scoren hoog wat betreft het budget. Dit zijn dus niet zomaar de grootste steden van onze provincie.

In de onderstaande tabel bekijken we het gemiddeld budget per inwoner naar regio. Opgepast, in de regio's zelf zijn er ook heel wat intergemeentelijke verschillen.

Gemiddeld budget per inwoner	
Centrumsteden	1,32€
Kust	0,49€
Noord-WVL	1,18€
Midden-WVL	0,49€
Zuid-WVL	1,22€
Westhoek	0,59€
Totaal	0,84€

De tabel leert ons dat de centrumsteden gemiddeld het hoogste budget per inwoner hebben. Daarna volgt de regio Zuid-West-Vlaanderen en Noord-West-Vlaanderen. De regio's kust, Midden-West-Vlaanderen en de westhoek scoren opvallend lager.

Vervolgens bekijken we waarvoor de budgetten gebruikt worden.

	Aantal gemeenten
Activiteiten naar burgers	17
Interne sensibilisering personeel	5
Projecten scholen	7
Projecten andere organisaties	20
Ondersteunen 11.11.11.	23

Rekening houdend met de grootte van het budget is de top 3 waarvoor de budgetten lmb gebruikt worden: projecten voor andere organisaties, ondersteunen 11.11.11. en activiteiten naar burgers.

Daarnaast werd de optie 'andere' 12 keer aangeduid: dat betekent dat het budget lmb nog voor iets anders dan de voorgestelde opties wordt gebruikt bij 12 gemeenten. Bovendien blijkt zelfs het grootste bedrag van de budgetten naar andere te gaan. Wat er valt onder de categorie 'andere' werd hier niet gevraagd (eventueel meenemen naar een volgende bevraging).

8. Subsidiereglement

De volgende vragen in de enquête peilden naar het al dan niet hebben van een subsidiereglement voor lokaal mondiaal beleid. Zes gemeenten vulden deze vragen niet in.

29 gemeenten geven aan dat er in hun gemeente een subsidiereglement is (= 56%). Van de centrumsteden is er enkel in Oostende geen reglement. Van de kustgemeenten is er slechts 1 gemeente die aangeeft een subsidiereglement te hebben voor lmb, namelijk Koksijde.

Daarnaast zijn er telkens 7 gemeenten uit de regio's Noord-, Midden- en Zuid-West-Vlaanderen met een subsidiereglement. Tot slot geldt dit ook voor 4 westhoekgemeenten.

	Reglement
Centrumsteden	3
Kust	1
Noord-WVL	7
Midden-WVL	7
Zuid-WVL	7
Westhoek	4
Totaal	29

Vervolgens konden de gemeenten aangeven waarvoor het subsidiereglement dient. Onderstaande tabel toont de verschillende opties.

	Aantal gemeenten
Noodhulp	14
Projecten 4^e pijler	25
Sensibilisering	12
Scholen	6
Werkingsmiddelen 4^e pijler	10
Werkingsmiddelen NGO's	6
Stages	10

De vaakst aangeduide optie is duidelijk 'projecten 4^e pijler'. Het minst vaak werden de opties 'scholen' en 'werkingsmiddelen NGO's' gekozen.

9. Ondersteuning lmb

De volgende vraag in de enquête was of het lokaal mondiaal beleid in de gemeente ondersteund wordt door andere organisaties. 14 gemeenten antwoordden hier bevestigend op (= 27%). Opnieuw vulden 6 gemeenten deze vraag niet in.

De volgende organisaties werden opgenoemd (in volgorde van voorkomen): 11.11.11.; VVSG; Provincie (Wereldhuis); Djapo; adviesraad; Join for Water en Oxfam Wereldwinkel.

10. Adviesraad

Het volgende hoofdstuk gaat over de aanwezigheid van een adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking (GROS, GRIS, Mondiale Raad, ...).

Ongeveer 44% van de gemeenten die de enquête invulden (23 gemeenten), geeft aan dat er in de gemeente een adviesraad is. Slechts in 2 van de 23 gemeenten blijkt deze adviesraad niet erkend (in Diksmuide en in Lichtervelde).

De tabel geeft de aantallen weer per regio.

	Adviesraad	Erkend
Centrumsteden	4	4
Kust	0	0
Noord-WVL	5	5
Midden-WVL	5	4
Zuid-WVL	7	7
Westhoek	2	1
Totaal	23	21

Het is opvallend dat geen enkele kustgemeente (met uitzondering van Oostende die ook een centrumstad is) een adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking heeft. De 4 centrumsteden hebben er allen wel één. In Noord- en Midden-West-Vlaanderen zijn er telkens 5 gemeenten met een adviesraad. Zuid-West-Vlaanderen kent 7 gemeenten met een adviesraad. Tot slot zijn er slechts 2 westhoekgemeenten met een adviesraad.

Als we kijken naar de link tussen de aanwezigheid van een ambtenaar lokaal mondiaal beleid en de aanwezigheid van een adviesraad voor ontwikkelingssamenwerking in de gemeente, dan zien we dat alle gemeenten met een adviesraad eveneens een ambtenaar voor lmb hebben. Omgekeerd geldt dat de gemeenten die geen ambtenaar lmb hebben, ook geen adviesraad hebben. Er zijn wel een aantal gemeenten met wel een ambtenaar lmb maar geen adviesraad in de gemeente.

11. FairTrade

Het volgende hoofdstuk gaat over fairtrade.

	FairTradegemeente	Trekkersgroep	Fair-O-meter
Centrumsteden	4	3	4
Kust	4	2	3
Noord-WVL	6	5	6
Midden-WVL	6	5	6
Zuid-WVL	7	5	5
Westhoek	4	1	2
Totaal	31	21	26

Van de 52 gemeenten die de enquête invulden, geven er 31 aan dat ze de titel van FairTradegemeente hebben. Dat is 60%. Daarnaast zijn er nog 3 gemeenten (Oudenburg, Meulebeke en Langemark-Poelkapelle) die aangeven dat ze de titel niet hebben, maar wel actief zijn rond fairtrade.

Alle 4 de centrumsteden zijn een FairTradegemeente; 3 ervan geven ook aan hiervoor een trekkersgroep te hebben (Oostende niet). Vier kustgemeenten zijn FairTradegemeente (Knokke-Heist, Blankenberge, Nieuwpoort en Koksijde). Zowel in Noord- als in Midden-West-Vlaanderen zijn er 6 gemeenten met de titel. In Zuid-West-Vlaanderen is dit zo voor 7 gemeenten en in de Westhoek tenslotte voor 4 gemeenten. In totaal heeft de meerderheid van de FairTradegemeenten hiervoor ook een trekkersgroep in de gemeente (21 van de 31 gemeenten).

In de bevraging werd ook gevraagd of de gemeente deelgenomen heeft aan de Fair-O-meter. 26 van de 31 FairTradegemeenten bevestigen dit (= 84%).

Vervolgens gaan we kijken naar de activiteiten die gemeenten organiseren in het kader van FairTrade. 24 gemeenten van de 31 FairTradegemeenten (= 77%) vulden in dat ze activiteiten organiseren omtrent FairTrade. Er werden een hele resem aan activiteiten opgesomd door de verschillende gemeenten. Deze activiteiten komen vaak terug: eetactiviteiten, wereldfeest, boerenmarkt, activiteiten in samenwerking met scholen, wandeling, week van de FairTrade, clean-up activiteiten, en lezingen.

Daarnaast geven bijna alle FairTradegemeenten aan dat zij producten aankopen met het FairTradelabel, zoals koffie, thee, fruitsap, wijn en chocolade.

Een 20-tal FairTradegemeenten blijken ook lokaal duurzame producten aan te kopen. De meest voorkomende producten zijn: dranken (bier, wijn, fruitsap), chocolade, zuivelproducten, relatiegeschenken, broodjes op een receptie, ...

Tot slot bekijken we nog de link tussen de aanwezigheid van een ambtenaar lmb en het al dan niet hebben van het label FairTrade. Alle FairTradegemeenten zijn ook gemeenten met een ambtenaar lmb. Alle gemeenten die aangeven geen ambtenaar lmb te hebben, zijn ook geen FairTradegemeente. Daarnaast zijn er nog een aantal gemeenten zonder het FairTradelabel die wel een ambtenaar lmb hebben, maar als we kijken naar de inzet van die ambtenaar, dan is die beperkt tot maximum 10%.

12. SDG's

In de bevraging werd gepeild of er al dan niet infosessies of sensibiliseringsacties gebeuren omtrent de SDG's, hetzij voor het gemeentepersoneel, hetzij voor het gemeentebestuur, hetzij voor burgers.

	Infosessies gemeentepersoneel	Infosessies gemeentebestuur	Sensibilisering naar burgers
Centrumsteden	3	2	3
Kust	1	1	0
Noord-WVL	3	4	2
Midden-WVL	1	3	2
Zuid-WVL	2	2	4
Westhoek	1	2	3
Totaal	11	14	14

Wat betreft infosessies voor het *gemeentepersoneel* bevestigen 11 gemeenten dat ze dit georganiseerd hebben. In 3 van de 4 centrumsteden (niet in Roeselare) zijn er infosessies geweest over de SDG's voor het gemeentepersoneel. Dit gebeurde slechts in 1 kustgemeente, namelijk Koksijde. Daarnaast gaven ook 3 gemeenten uit Noord-WVL, 1 gemeente uit Midden-WVL, 2 gemeenten uit Zuid-WVL en 1 westhoekgemeente aan dit georganiseerd te hebben.

Wat betreft infosessies voor het *gemeentebestuur* zeggen 14 gemeenten dat ze dit georganiseerd hebben: 2 centrumsteden (Brugge en Kortrijk); 1 kustgemeente (Koksijde), 4 gemeenten uit Noord-WVL; 3 gemeenten uit Midden-WVL; 2 gemeenten uit Zuid-WVL en 2 westhoekgemeenten.

Tien gemeenten hebben voor deze infosessies samengewerkt met de VVSG. Slechts in 1 geval werd er samengewerkt hiervoor met 11.11.11. en in 2 gevallen met Cifal.

Wat betreft sensibiliseringsacties naar de *burgers* toe, blijken eveneens 14 gemeenten dit georganiseerd te hebben. Verschillende gemeenten halen hiervoor de actie 'Week van de Duurzame Gemeente' aan, alsook de verkiezing van duurzame helden. Velen zetten de SDG's ook in de kijker door middel van een krantenartikel of een artikel in het gemeentelijk infoblad.

Slechts in 5 gemeenten is er een dienstoverschrijdende werkgroep mbt de SDG's: Brugge, Harelbeke, Zwevegem, Wevelgem en Hooglede. Volgende diensten maken het vaakst deel uit van deze werkgroep: Milieu en duurzaamheid (vaakst trekker), Lokaal Mondiaal, Strategie en Ontwikkeling en Communicatie.

Vervolgens werden nog 6 stellingen weergegeven wat betreft de SDG's. De volgende tabel toont hoeveel gemeenten dit telkens bevestigen.

	Aantal gemeenten
Ondertekening SDG-engagementsverklaring	19
Deelname pilootproject VVSG	8
Deelname week van duurzame gemeente van VVSG	10
Opname in het bestuursakkoord	10
Opname in de meerjarenplanning	26
Opname in het jaarplan	5

Het vaakst geven de gemeenten aan dat de SDG's opgenomen zijn in de meerjarenplanning, alsook dat ze een engagementsverklaring ondertekend hebben.

13. Lokale organisaties

In dit laatste hoofdstuk gaan we kijken naar de aanwezigheid van lokale organisaties in de gemeenten.

	11-groep	Lokale oxfam	Broederlijk Delen	Damiaanactie	Rikolto
Centrumsteden	4	4	3	2	1
Kust	0	1	1	1	0
Noord-WVL	4	7	2	0	1
Midden-WVL	7	4	7	2	1
Zuid-WVL	3	7	4	1	1
Westhoek	4	3	2	1	0
Totaal	22	26	19	7	4

In bovenstaande tabel zien we dat er in 22 gemeenten een 11-groep is en in 26 gemeenten een lokale afdeling van de Oxfam Wereldwinkel. Daarnaast hebben 19 gemeenten een lokale afdeling van Broederlijk Delen; in 7 gemeenten is er een lokale afdeling van de Damiaanactie en in 4 gemeenten een lokale afdeling van Rikolto. Zelf geven de gemeenten nog aan dat er ook lokale werkingen zijn van Amnesty International, Memisa, WSM, Unicef, alsook lokale missiewerkingen.

Tot slot in de bevraging werd gepeild naar actieve vierdepijlerorganisaties in de gemeenten. 29 gemeenten (waarvan 7 niet ingevuld) geven aan dat er geen vierdepijlerorganisaties actief zijn in de gemeente. Elf gemeenten daarentegen sommen een 10-tal organisaties op. Deze gemeenten komen

uit verschillende regio's (Noord-WVL, Zuid-WVL, Midden-WVL) in onze provincie. Bij de rest van de gemeenten schommelt het aantal tussen de 2 en 7 organisaties. Westhoekgemeenten scoren opvallend laag: enkel Diksmuide en Koekelare geven 2 organisaties op.

Het vaakst zijn deze vierdepijlerorganisaties actief in Afrikaanse landen, in een minderheid van de gevallen in Aziatische landen (India, Vietnam, Indonesië).

Soms (in 3 gevallen) is het land van de stedenband ook een land die ondersteund wordt door een vierdepijlerorganisatie, maar een echt verband is er niet te zien.

Uit de resultaten blijkt dat de gemeenten met een adviesraad vaker en ook meer lokale afdelingen van NGO's hebben. In gemeenten zonder adviesraad zijn er ook vaak enkele lokale afdelingen: vaak gaat het dan om een 11-groep of lokale oxfamwinkel.

Er is geen echt verband tussen het aantal vierdepijlerorganisaties en de aanwezigheid van een subsidiereglement. Bij de groep van gemeenten met een subsidiereglement (29 gemeenten), zijn er slechts 2 gemeenten die geen actieve vierdepijlerorganisaties vernoemd hebben. Er zijn wel een aantal gemeenten (8) die ook geen actieve vierdepijlerorganisaties opgesomd hebben die toch ook wel een subsidiereglement hebben.